

Պրակտիկական բոլոր երկրների, միացե՛ք

ՀԿ(Բ)Պ ԿՆՆՏԿՈՄԻ
ՊՐՈՊԱԳԱՆԴԱՅԻ ԵՎ
ՍԳԻՏԱՅԻՆ ԲԱԺԻՆ

Ներդրումների ԲԼՈՎՆՈՏ

№ 14

ՀՈՒՆԻՍ

1952

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Հ. ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ.— Սոցիալիստական մրցությունը սոցիալիստական շինարարության կոմունիստական մեթոդ է	1
Օգտագործիւր զրույցի ժամանակ	
Հ. ՀՈՎՍՓՅԱՆ.— Կոմունիզմի ստալինյան մեծ կառուցումների առաջնիկը	11
Նյութեր զրույցների համար	
Հ. ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ.— Մասսայական ֆիզկուլտուրայի համար	21
Ագիտացիոն աշխատանքի փորձից	
Ա. ՖԱՂԲԱՇՅԱՆ.— Ագիտացիան կոմբայնի ազդեցատու	31
Ա. ԹԻՐԱՅՅԱՆ.— Ագիտացիոն աշխատանքը երկաթուղայինների շրջանում	40

Խմբագրության հասցեն.— Երևան, ՀԿ(Բ)Պ Կենտկոմ,
Պրոպագանդայի և ագիտացիայի բաժին,
Հեռախոս՝ 2—52—78

ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՄՐՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ՄԵԹՈԴ Է

Կոմունիզմի հաղթանակի համար մղվող պայքարում աճում է սովետական մարդկանց աշխատանքային ակտիվությունը և ստեղծագործական նախաձեռնությունը, որն իր վառ արտահայտությունն է գտնում համաժողովրդական սոցիալիստական մրցության մեջ։ Սովետական պետության հիմնադիրներ Լենինը և Ստալինը սովետական իշխանության առաջին իսկ օրվանից նշել են սոցիալիստական մրցության մեծագույն դերը մասսաների ստեղծագործական նախաձեռնության դրսևավորման և նրանց նոր կյանքի կառուցման մեջ ներգրավելու գործում։

Ընկեր Ստալինը սոցիալիստական մրցությունը բնորոշել է որպես սոցիալիզմի կառուցման կոմունիստական մեթոդ, աշխատավորների միլիոնավոր մասսաների առավելագույն ակտիվության հիման վրա, որպես

սովետական հասարակութեան տնտեսական զարգացման հզոր շարժիչ ուժ:

Սոցիալիզմի հաղթանակի շնորհիվ մրցությունը մեր երկրում դարձել է իսկական մասնաշաղկապի շարժում, աշխատանքի և արտադրության բարձր ձևերի, հասարակական աշխատանքի արտադրողականության բարձրացման և մեր Հայրենիքի տնտեսական հզորությունն ամրապնդելու համաժողովրդական շարժում:

Սոցիալիստական մրցությունը հանդիսանում է աշխատանքի սոցիալիստական կազմակերպման օրենքը, որն իր արտահայտությունն է գտել սոցիալիզմի հետևյալ ղեկավար սկզբունքի մեջ՝ «յուրաքանչյուրից ըստ նրա ընդունակութունների, յուրաքանչյուրին՝ ըստ նրա կատարած աշխատանքի»: Այդ սկզբունքի ուժը հետևողականորեն և լիակատար կերպով բացահայտվում է սոցիալիստական մրցության մեջ:

Կապիտալիստական երկրներում, որտեղ աշխատավորը դաժան շահագործման է ենթարկվում, չի կարող հանդես բերել նախաձեռնություն և ստեղծագործական աշխատանք:

Սոցիալիզմը ազատագրելով բանվորներին

— 2 —

և գյուղացիներին շահագործումից, արմատապես փոխեց նաև աշխատանքի բնույթը մեր երկրում: Սոցիալիզմը աշխատանքը դարձրեց մարդկանց ազատագրման, նրանց ընդունակությունները ու տաղանդները դրսևորելու միջոց:

Սոցիալիստական մրցությունը, որպես սովետական կարգի զարգացման օրինաչափություն, արմատապես տարբերվում է կոնկուրենցիայից: Ընկեր Ստալինը գրել է. «Կոնկուրենցիան ասում է՝ ջախջախի՛ր ետ մնացողներին, որպեսզի հաստատես քո տիրապետությունը: Սոցիալիստական մրցությունն ասում է՝ ոմանք վատ են աշխատում, մյուսները լավ, երրորդներն ավելի լավ, — հասի՛ր լավագույններին և ձեռք բեր ընդհանուր վերելք: Հենց դրանով է բացատրվում այն շտեմանված արտադրական խանդավառությունը, որը սոցիալիստական մրցության հետեւյալներով ընդգրկել է աշխատավորների միլիոնավոր մասսաներին» (Ի. Ստալին, Երկեր, հատ. 12, էջ 125):

Սոցիալիզմի հաղթանակը մեր երկրում անսահման հնարավորություններ ստեղծեց սոցիալիստական մրցության զարգացման և հետագա ծավալման համար: Սոցիալիստա-

— 3 —

կան մրցության նոր բարձրագույն էտապը հանդիսացավ ստախանովյան շարժումը, որն ընկեր Ստալինը անվանել է մեր ժամանակի ամենակենսունակ և անհաղթահարելի շարժումը:

Հետպատերազմյան ստալինյան առաջին հնգամյակի տարիներին սոցիալիստական մրցությունը հարստացավ կոմունիստական շինարարության բազմաթիվ նոր ձևերով: Հետպատերազմյան ժամանակաշրջանում սոցիալիստական մրցության կարևոր առանձնահատկությունը նրա մասսայականությունն է, համաժողովրդական բնույթը, միլիոններ ընդգրկող նրա ծավալը: Մեր օրերում ստախանովյան շարժման բարձրագույն ձևը կոլեկտիվ ստախանովյան աշխատանքն է: Ստախանովյան շարժման ներկա էտապի բնորոշ առանձնահատկությունն է արտադրական տեղամասերի, ցեխերի և ամբողջ ձեռնարկությունների աշխատանքի կոլեկտիվ ստախանովյան մեթոդներին անցնելը, առաջավորների փորձի մասսայաբար տարածումը, մասսաների ստեղծագործական նախաձեռնության հետևողական և պլանաչափ կազմակերպումը, արտադրության տեխնիկական, տնտեսական ու կազմակերպական հարցերի կոմպլեքսային լուծումը:

— 4 —

Արտադրական պլանների կատարման համար համաժողովրդական սոցիալիստական մրցության ընթացքում լայն շարժում ծավալվեց բարձրորակ արտադրանքի թողարկման համար, ինքնարժեքի իջեցման, հումքի, նյութերի, էլեկտրաէներգիայի խնայողության համար: Այժմ ստախանովաբար են աշխատում ոչ թե առանձին բանվորներ, այլ ամբողջ կոլեկտիվներ՝ բրիգադաներ, տեղամասեր, ցեխեր և ձեռնարկություններ:

Սոցիալիստական մրցության ու նորարարների առաջավոր մեթոդների արմատավորման գործում կարևոր դեր է խաղում գիտության գործիչների և արտադրության աշխատողների ստեղծագործական համագործակցությունը: Սոցիալիստական մրցությունը ծնում է մասսայական գյուտարարություն: Այժմ մեր երկրում յուրաքանչյուր երրորդ բանվորը գյուտարար է ու ռացիոնալիզատոր և ակտիվ կերպով պայքարում է իր հարազատ պետության տեխնիկական պրոգրեսի համար: Սոցիալիզմի երկրի նորարարների ամեն մի նախաձեռնություն համաժողովրդական ուշադրության է արժանանում: Միանգամայն հակառակ պատկեր գոյություն ունի կապիտալիստական երկրներում: Շահագործման և

— 5 —

վարձու ստրկության վրա հիմնված կապի-
տալիզմը բանվորներին դատապարտում է
դաժան շահագործման, քաղցի և աղքատու-
թյան, աշխատանքը դարձնում ծանր բեռ:

Մեզ մոտ աշխատավոր մարդը մեծ պատիվ
ունի և եթե նա լավ է աշխատում ու հասա-
րակությանը տալիս է այն, ինչ կարող է
տալ,— ասում է ընկեր Ստալինը,— նա աշ-
խատանքի հերոս է, նա փառքի է արժանա-
նում: Աչքի ընկնող գյուտերի և արտադրական
աշխատանքի մեթոդների արմատական կա-
տարելագործման համար ամեն տարի
Ստալինյան մրցանակների շնորհումը ցույց է
տալիս, թե ինչպես բուլշևիկների պարտիան,
Սովետական կառավարությունը և անձամբ
ընկեր Ստալինը բարձր են դնահատում նո-
րարարական ամեն մի նախաձեռնություն:

Պատերազմի ավարտումից հետո, մինչև
1949 թվականը սոցիալիստական տնտեսու-
թյան բոլոր բնագավառներում ձեռք բերած
հաջողությունների համար 510 հազար մարդ
պարգևատրվել են Սովետական Միության
շքանշաններով և մեդալներով: Աչքի ընկնող
գյուտերի և արտադրական աշխատանքի մե-
թոդների արմատական կատարելագործման

— 6 —

համար 1947—1949 թվականների ընթացքում
Ստալինյան մրցանակի լաուրեատի կոչման
են արժանացել 4.711 մարդ:

ՍՍՄՄ-ում սոցիալիստական մրցության
հարուստ փորձը միջազգային հսկայական
նշանակություն ունի: Այդ փորձը խորապես
ուսումնասիրում են, դրանով ղիմվում են ժո-
ղովրդական դեմոկրատիայի երկրների աշ-
խատավորները, որոնք սոցիալիզմ են կա-
ռուցում: Հաջող կերպով իրականացնելով
ժողովրդական տնտեսության սոցիալիստա-
կան վերակառուցման և հետպատերազմյան
վերականգնման ու զարգացման պլանները՝
ժողովրդական դեմոկրատիայի երկրները ա-
վելի ու ավելի լայնորեն են ծավալում աշ-
խատանքային մրցությունը՝ աշխատանքի
արտադրողականության բարձրացման, ար-
տադրության ռացիոնալիզացիայի և խնայո-
ղության համար:

Մեր երկիրն իրականացնում է շինարա-
րական լայն ծրագիր: Սովետական մարդիկ
հսկայական ռեկորդյամբ Վոլգայի և Դնեպ-
րի, Դոնի և Ամու-Դարիայի վրա կառուցում
են աշխարհում իրենց հավասարը չունեցող
վիթխարի հիդրոէլեկտրակայաններ և խոշոր

— 7 —

ջրանցքներ, կենսագործում են բնության վե-
 րափոխման ստալինյան մեծ պլանը: 1952
 թվականի մայիսի 31-ին պատմական նշա-
 նակություն ունեցող իրադարձություն տեղի
 ունեցավ մեր երկրում: Սովետական ժողո-
 վրդի հերոսական ջանքերով այդ օրը ա-
 վարտվեց կոմունիզմի մեծ կառուցումների
 առաջնեկը՝ Վոլգա-Դոն նավարկելի ջրանցքը:
 Իրականացան մեր ժողովրդի դարավոր իղձե-
 րը — միացան ռուսական մեծ գետերի՝ Վոլ-
 գայի և Դոնի ջրերը: Ստալինյան դարաշրջա-
 նի մեծ կառուցումները իսկական համաժո-
 դովրդական կառուցումներ են, որոնց մաս-
 նակցում է ամբողջ սովետական ժողովուրդը:
 Կառուցվող հիդրոէլեկտրակայանների և ջր-
 րանցքների պատվերները կատարող արտա-
 դրական ձեռնարկություններում լայն ծավալ
 է ստացել սոցիալիստական մրցությունը: Յե-
 խերը, բրիգադաները, առաջավոր բանվորնե-
 րը՝ ստախանովականները լրացուցիչ պար-
 տավորություններ են վերցնում կոմունիզմի
 մեծ կառուցումների պատվերները ժամկետից
 շուտ և բարձր որակով կատարելու համար:
 Նոր կառուցվող հիդրոկայանների էլեկտրա-
 էներգիայի օգտագործումը վճռական քայլ
 կհանդիսանա աշխատանքի արտադրողակա-
 նության բարձրացման և սպառման առար-

— 8 —

կաների առատություն ստեղծելու համար, ո-
 րը կարևոր պայման է հանդիսանում սոցիա-
 լիզմից կոմունիզմին անցնելու գործում:

Այժմ սոցիալիստական մրցության գլխա-
 վոր խնդիրն է՝ պետական պլանները ժամկե-
 տից շուտ և սահմանված ասորտիմենտով
 կատարելու հետ միասին յուրաքանչյուր ցեխ
 և ձեռնարկություն պետք է պայքարի արտա-
 դրանքի որակի բարձրացման և ինքնարժեքի
 իջեցման, հումքի և նյութերի խնայողու-
 թյան համար, արդյունաբերության և գյու-
 ղատնտեսության ներքին ռեզերվները ճիշտ
 օգտագործելու համար, նոր տեխնիկայի ու
 առաջավոր տեխնոլոգիայի արմատավորման,
 աշխատանքի արտադրողականության և ար-
 տադրության կուլտուրայի բարձրացման հա-
 մար: Պետք է կազմակերպել աշխատանքի
 առաջավոր մեթոդների, փորձի լայն փոխա-
 նակում, ամենուրեք ապահովել մրցությամբ
 ստանձնած պարտավորությունների կատա-
 րումը:

Ընկեր Ստալինը սոցիալիստական մրցու-
 թյունը անվանել է մասսաների գործարար
 ուղղություն ինքնաքննադատության արտա-

— 9 —

հայտնություն: Սոցիալիստական մրցության մասնակիցները ժողովներում, արտադրական խորհրդակցություններում հանդես գալով գործարար քննադատությամբ՝ բացահայտում են արտադրության և աշխատանքի կազմակերպման թերությունները, ետ մնալու պատճառները և կոնկրետ միջոցներ են նշում դրանք վերացնելու համար: Մասսաների գործարար ռեզոլուցիոն ինքնաքննադատությունը մրցողների անդուլ պայքարն է հնի, իր դարն ապրածի դեմ, հանուն նորի, առաջավորի հաղթանակի: Սոցիալիստական մրցությունը կարևորագույն դեր է խաղում մասսաների մեջ աշխատանքի նկատմամբ կոմունիստական վերաբերմունք դաստիարակելու և մարդկանց գիտակցության միջից կապիտալիզմի մնացուկները վերացնելու գործում:

Ոգեշնչված կենարար սովետական հայրենասիրությամբ, լայնորեն ծավալելով սոցիալիստական մրցությունը՝ սովետական ժողովուրդը լենինի—Ստալինի պարտիայի ղեկավարությամբ 1952 թվականի ժողովրդատնտեսական պլանը ժամկետից շուտ կատարելով նոր հաջողություններ ձեռք կբերի կոմունիզմի կառուցման գործում:

ՀՈՎՀ. ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ

ՈԴՏԱԳՈՐԾԻՐ ԶՐՈՒՅՅԻ ԺԱՄԱՆԱԿ

ԿՈՄՈՒՆԻՉՄԻ ՍՏԱԼԻՆՅԱՆ ՄԵԾ ԿՍՈՒՑՈՒՄՆԵՐԻ ԱՌԱՋՆԵԿԸ

Սովետական բազմամիլիոն ու բազմազգ ժողովուրդը սրտի անհուն բերկրանքով դիմավորեց ՍՍՍՄ Միևիստրների Սովետի որոշումը՝ ստալինյան դարաշրջանի մեծագույն կառուցումներից մեկը՝ Վոլգա-Դոն նավարկելի ջրանցքը այս տարվա հուլիսի 27-ից գործարկելու մասին:

Այդ բերկրալի լուրը մեր բոլշևիկյան մամուլը, ռադիոն, մեր ազիտատորների բազմահազար բանակը հասցրին գործարանների ու ֆաբրիկաների, հանքերի ու կառուցումների, կոլտնտեսությունների ու սովխոզների, մեքենա-տրակտորային կայանների ու մյուս բոլոր հիմնարկ-ձեռնարկությունների աշխատավորներին, ամենուրեք նոր լիցք, նոր թափ հաղորդելով այն մեծ պայքարին, որ մղում է սովետական ստեղծագործ ժողովուրդը կոմունիզմի լիակատար հաղթանակի համար:

Ռուսական երկու մեծ գետերի՝ Վոլգայի և Դոնի ջրերի միացումը եղել է ուսումնական

ժողովրդի դարավոր բաղձանքը: Դեռ անցյալում, Հոկտեմբերյան ռեվոլյուցիայից էլ շատ առաջ եղել են այդ երկու գետերի միացման մի շարք նախագծեր, սակայն կալվածատիրական-կապիտալիստական ռեակցիոն կարգերի պայմաններում այդ նախագծերը մնացել են թղթի վրա: Միայն սովետական կարգերում, իհարկե—Ստալինի պարտիայի ղեկավարությամբ, հաղթանակած սոցիալիզմի պայմաններում, շահագործումից իսպառ ազատագրված ժողովրդի ստեղծագործ ուժերի ծավալման հիման վրա հնարավոր եղավ Վոլգա-Դոն ջրանցքի և նրա նման ու նրանից էլ մեծ կառուցումների իրագործումը:

Դեռևս 1918 թվականին, սովետական կարգերի ստեղծման առաջին իսկ տարում, ժողովուրդների մեծ առաջնորդներ և ռուսցիներ Վլադիմիր Իլյիչ Լենինը և Իոսիֆ Վիսսարիոնովիչ Ստալինը խոշոր նշանակություն էին տալիս Վոլգա-Դոն ջրանցքի կառուցման խնդրին: Լենինը ժողովրդական Կոմիսարների Սովետի նիստերից մեկում, խոսելով Վոլգա-Դոն ջրանցքի մասին, ասել է, որ այն խոշոր նշանակություն կունենա Ռուսաստանի հարավ-արևելյան հետամնաց մարզերի տնտեսական զարգացման գործում:

— 12 —

1918 թվականի սեպտեմբերին, Ցարիցինի հերոսական պաշտպանության օրերին ընկեր Ստալինը Կ. Ե. Վորոշիլովի հետ միասին Վոլգա-Դոն ջրանցքի կառուցման մասին գրել է հետևյալ ջերմ խոսքերը. «Ջրանցքը կփորենք կառուցենք Վոլգայում և Դոնում խեղդելուց հետո»:

Եվ իրոք, անգլո-ֆրանսիական ու ամերիկա-յապոնական ինտերվենտների ու նրանց սպիտակգլարոսիական կամակատարների ոհմակների ջախջախումից հետո, հատկապես ստալինյան երրորդ հնգամյակում, մեր երկիրը ձեռնամուխ եղավ Վոլգա-Դոն ջրանցքի նախագծումներին: Նույնիսկ Հայրենական Մեծ պատերազմի տարիներին, ընկեր Ստալինի ցուցումներով, կանգ չէին առել ջրանցքի նախագծալին աշխատանքները:

Հայրենական Մեծ պատերազմի հաղթական ավարտումից հետո, 1948 թվականին, երկիրը հնարավորություն ստացավ ձեռնամուխ լինելու ջրանցքի շինարարությանը: Բուռն թափով սկսվեցին շինարարության բազալի ստեղծման աշխատանքները, ասել է չլեկտրագծերի, ճանապարհների, մեծանորոգման արհեստանոցների, բանավանների կառուցումը, գիտա-հետազոտական և նախա-

— 13 —

գծային աշխատանքների ծավալումը, կադրերի պատրաստումն ու կոմպլեկտավորումը, շինարարական ամենաբարդ մեխանիզմների ստացումն ու տեղաբաշխումը, կառուցողների համար կոլտուր-կենցաղային պայմանների ստեղծումը և այլն: 1950 թվականին, երբ ավարտվեց շինարարության այս բազայի ստեղծումը, ՍՍՌՄ Մինիստրների Սովետը և ՀամԿ(բ)Պ Կենտրոնական Կոմիտեն ընկեր Ստալինի ցուցումով որոշեցին երկու տարով կրճատել շինարարության ժամկետը, խնդիր դնելով՝ այդ վիթխարի կառուցումը ավարտել 1952 թվականի գարնանը:

Եվ Վոլգա-Դոն ջրանցքի շինարարների ամբողջ կոլեկտիվը պատվով կատարեց ստալինյան այդ մարտական առաջադրանքը: Այս տարվա մայիսի 31-ին, ժամը 13 անց 55 րոպեին, միախառնվեցին ուսական երկու գետերի՝ Վոլգայի և Դոնի ջրերը, անհուն հրձվանք պատճառելով սովետական ժողովրդին և ամբողջ աշխարհի պրոգրեսիվ մարդկությանը:

Կոմունիզմի ստալինյան մեծ կառուցումների առաջնեկի՝ Վլադիմիր Իլյիչ Լենինի անվան Վոլգա-Դոն ջրանցքի կառուցման վեհությունը ոչ միայն այն է, որ նա վառ

— 14 —

կերպով ցուցադրեց սովետական կարգերի, սովետական գիտության ու տեխնիկայի առավելությունները կապիտալիստականի հանդեպ, այլև այն, որ այդ կառուցմամբ լուծվեցին մի շարք կոմպլեքսային հարցեր, որոնք իրենց անդնահատելի լուծման են մտցնում մեր մեծ Հայրենիքի հզորության հետագա բարձրացման գործում: Դրանք են՝ գետային նավարկության, էլեկտրաէներգիայի արտադրության, անջրդի տարածությունների ոռոգման և երկաթուղային տրանսպորտի զարգացման հարցերը:

Անշուր մեծ է Վոլգա-Դոնի նշանակությունը որպես ջրային ճանապարհ: Այն հանգամանքը, որ մոտ 440 կիլոմետր Դոնի նավարկելի ջրերով և ապա 101 կիլոմետրանոց Վոլգա-Դոն ջրանցքով ավարտվում է հինգ ծովերի՝ Բալթիկ, Սպիտակ, Կասպից, Ազովի և Սև ծովերի միացումը մեկ ընդհանուր ջրային սիստեմի մեջ և, այդպիսով, մեր մեծ Հայրենիքի մայրաքաղաք Մոսկվան դառնում է այդ հինգ ծովերի մեծագույն նավահանգիստը, ինքնին խոսում է այդ ջրանցքի նշանակության մասին:

Այսուհետև աշխարհիս այդ ամենամեծ ջրային մագիստրալով Ռուսովից մինչև Ստալինգրադ, այնուհետև Մոսկվայի վրա-

— 15 —

յով մինչև Լենինգրադ ու Մուրմանսկ և դե-
պի ետ՝ ազատորեն կերթնեկեն ինչպես
մարդատար, այնպես էլ ապրանքատար նա-
վեր, մեր Հայրենիքի մի ծայրից մյուսը փո-
խադրելով այնպիսի կարևոր հարստություն-
ներ, ինչպիսիք են՝ քարածուխը, անտառա-
նյութը, ցեմենտը, նավթը, հացը, բամբակը,
բազմապիսի մեքենաներ ու գործարանային
սարքավորումներ և այլն:

Էլեկտրաէներգիայի արտադրությունը
նույնպես կարևոր տեղ է գրավում Վ. Ի.
Լենինի անվան Վոլգա-Դոն նավարկելի
ջրանցքի կառուցման ընդհանուր կոմպլեք-
սում: Ցիմլյանսկայայի հիդրոհանգույցի
սիստեմի վրա կառուցվելու է համանուն
հիդրոէլեկտրակայանը՝ 160 հազար կիլովատ
կարողությամբ, որը թեև տասնյակ անգամ
փոքր է կոմունիզմի մյուս գիգանտ կա-
ռուցումներից՝ Կույբիշևյան և Ստալինգրադ-
յան հիդրոէլեկտրակայաններից, բայց իր
նշանակությամբ խիստ կարևոր է Ռուս-
տովի և Ստալինգրադի մարզերի ինչպես ար-
դյունաբերական ձեռնարկություններին էներ-
գիա մատակարարելու, այնպես էլ գյուղա-
տնտեսության աշխատատար պրոցեսները
էլեկտրիֆիկացնելու տեսակետից:

— 16 —

Մեր մեծ Հայրենիքի էլեկտրիֆիկացման
Լենինյան—Ստալինյան հոյակապ պլանի ի-
րագործման համար մղվող պայքարում մեր
պարտիան, մեր ժողովուրդը միշտ հիշում են
Վլադիմիր Իլյիչ Լենինի ցուցումն այն մասին,
որ «Կոմունիզմը— դա Սովետական իշխա-
նությունն է պլյուս ամբողջ երկրի էլեկտրի-
ֆիկացիան... Միայն այն ժամանակ, երբ եր-
կիրն էլեկտրիֆիկացվի, երբ արդյունաբերու-
թյունը, գյուղատնտեսությունն ու տրանս-
պորտը դրվեն ժամանակակից խոշոր ար-
դյունաբերության տեխնիկական բազայի
վրա, միայն այն ժամանակ մենք կհաղթենք
վերջնականապես» (Լենին, Երկեր, հատ. 31,
էջ 654):

Վլադիմիր Իլյիչ Լենինի անվան Վոլգա-
Դոն նավարկելի ջրանցքի կառուցումով լուծ-
վող կոմպլեքսային հարցերի մեջ չափազանց
մեծ տեղ է հատկացվում գյուղատնտեսու-
թյան զարգացման հարցերին: Ռուսական եր-
կու մեծ գետերի՝ Վոլգայի և Դոնի ջրերի
միացումը, Ցիմլյանսկայայի 23,8 միլիարդ
խորանարդ մետր ջրատարողությամբ վիթ-
խարի ջրամբարի և մի քանի հազար կիլո-
մետր երկարությամբ ոռոգիչ ջրանցքների ու
հիդրոտեխնիկական սարքավորումների կա-

— 17 —

561-52

ռուցումը, դաշտապաշտպան անտառաշերտերի լայն ցանցի ստեղծումը վիթխարի հնարավորութիւններ են ստեղծում մեր Հայրենիքի՝ դարերով խոպան ու ամայի մնացած այդ վայրերի բնութիւնը վերափոխելու և ծաղկուն վայրերից մեկը դարձնելու համար։ Բնության մեծ վերափոխիչի՝ ընկեր Ստալինի անմիջական նախաձեռնութեամբ կազմված պլանի համաձայն մոտակա տարիներին Ռոստովի և Ստալինգրադի մարզերի 750 հազար հեկտար տարածութեամբ հողեր պետք է դառնան ոռոգելի, իսկ երկու միլիոն հեկտարը՝ ջրովի։ Կոլտնտեսութիւնների և սովխոզների աշխատավորները կառուցվող մեքենա-տրակտորային կայանների, էլեկտրամեքենա-տրակտորային կայանների և ոռոգման սիստեմի լայն ցանցի բազայի վրա զարկ կտան գյուղատնտեսական այնպիսի կարևոր կոլտուրաների զարգացմանը, ինչպիսիք են ցորենը, բամբակը, բրինձը, կարտոֆիլը, խաղողագործութիւնն ու բանջարաբուծութիւնը։

Մոտավոր հաշիվները ցույց են տալիս, որ նոր ոռոգվող ու ջրովի դարձվող հողերը մեր Հայրենիքին լրացուցիչ կարգով կտան ավելի քան մեկ միլիոն 250 հազար տոննա

— 18 —

ցորեն, 160 հազար տոննա բրինձ, տասնյակ հազարավոր տոննա բամբակ, ավելի քան 600 հազար տոննա կարտոֆիլ և բանջարաբոստանային կոլտուրաներ։

Բացի դրանից, խոտացանքերի և մարգագետինների լայն տարածութիւններ ստեղծելու շնորհիվ այդ վայրերում մեծ չափերով զարգանալու է անասնաբուծութիւնը իր բազմաթիվ ճյուղերով՝ խոշոր և մանր եղջերավոր անասնաբուծութիւնը, խոզաբուծութիւնը, թռչնաբուծութիւնը և այլն։ Մոտավոր հաշիվներն ասում են, որ ոռոգելի և ջրովի դարձվող տարածութիւններից, խոտադաշտային ցանքաշրջանառութեան կիրառման հիման վրա կարելի է ստանալ ավելի քան մեկ միլիոն 400 հազար տոննա կոպիտ և հանդարտային կերեր։ Կերերի այդ լրացուցիչ պաշարով հնարավոր է ավելացնել խոշոր եղջերավոր անասունների գլխաքանակը ավելի քան 200 հազարով, ոչխարների և այծերի գլխաքանակը՝ մեկ միլիոնով և այլն։

Չորրորդ հիմնական խնդիրը, որ լուծվում է Վոլգա-Դոն ջրանցքի կառուցմամբ, երկաթուղային տրանսպորտի նոր ցանցի ավելացումն է զգալի չափերով։ Լենինի անվան Վոլգա-Դոն ջրանցքի գործարկման մասին

— 19 —

ՍՍՌՄ Մինիստրների Սովետի 1952 թվականի հուլիսի 10-ի որոշման մեջ նշվում է, որ 1949—1952 թվականների ընթացքում Ստալինգրադյան երկաթուղու Մորոզովսկայա կայարանից մինչև Յիմլյանսկայայի հիդրոհանգույցը և այդ հանգույցից մինչև Կուբերլե կայարանը կառուցվել է 174 կիլոմետր ընդհանուր երկարությամբ երկաթուղի:

Այսպիսով, մեր մեծ Հայրենիքը կոմունիզմի ստալինյան մեծ կառուցումների առաջնեկի՝ Լենինի անվան Վոլգա-Դոն նավարկելի ջրանցքի գործարկումով կատարում է մի նոր վիթխարի քայլ դեպի կոմունիզմի մեծ շենքի լիակատար կառուցումը:

Մեր ագիտատորների բազմահազարանոց բանակի խնդիրն է՝ է՛լ ավելի լայն շափերով ծանոթացնել մեր բանվորներին, կոլտնտեսային գյուղացիությանն ու ինտելիգենցիային ստալինյան դարաշրջանի մեծ կառուցումներին, մոբիլիզացնել ողջ աշխատավորության քաղաքական ու աշխատանքային խանդավառությունը խաղաղության ու դեմոկրատիայի հզոր լազերի ավանգարդ Սովետական Միության հզորության հետագա ամրապնդման, կոմունիզմի լիակատար հաղթանակի համար մղվող պայքարում:

Հ. ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

ՆՅՈՒԹԵՐ ԶՐՈՒՅՑՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

ՄԱՍՍԱՅԱԿԱՆ ՖԻԶԿՈՒԼՏՈՒՐԱՅԻ ՀԱՄԱՐ

Սովետական պետությունը, բուլճերիկների պարտիան և անձամբ ընկեր Ստալինը ամենօրյա հոգատարություն են ցուցաբերում սովետական մարդկանց ֆիզիկական դաստիարակության նկատմամբ:

Սովետական կարգերի հաստատման առաջին օրերից ֆիզկուլտուրան և սպորտը մեր երկրում մեծ թափ է ստացել և կարևոր դեր է խաղացել նոր հասարակարգի կառուցման, աշխատավորությանը կոմունիզմի ոգով դաստիարակելու գործում:

Լենինը դեռ այն ժամանակ գրել է.

«Մեր աշխատանքային երկրին հարկավոր են ֆիզիկապես ամուր, ուժեղ կամքի տեր, արի, համառ էներգիայով լեցուն միլիոնավոր մարդիկ»: Լենինի—Ստալինի պարտիան դաստիարակել է ուժեղ, արի, բարձր գիտակցությամբ մարդիկ, որոնք հերոսաբար ավարտեցին սոցիալիզմի կառուցումը և այսօր հաջո-

դուժյամբ կառուցում են կոմունիզմի հոյակապ շենքեր:

Մեր երկրում ֆիզկուլտուրայի և սպորտի զարգացման համար ստեղծված են բոլոր պայմանները: Հազարավոր ստադիոններում, սպորտային հրապարակներում, մարմնամարզության դահլիճներում, ջրային և դահուկային կայաններում միլիոնավոր աշխատավորներ զբաղվում են սպորտով:

Միայն ֆիզկուլտուրայի մասնագետ կադրեր պատրաստելու համար մեր երկրում ստեղծված են ֆիզկուլտուրայի և սպորտի 140 ուսումնական հաստատություններ:

Պատանեկական և երիտասարդական հատուկ սպորտ-դպրոցներում սովորում են ավելի քան 230 հազար հոգի:

Բոլոր դպրոցներում և բուհերում ֆիզիկական կուլտուրան հանդիսանում է պարտադիր առարկա:

ՍՍՌՄ Մինիստրների Սովետի 1947 թվականի հուլիսի 2-ի որոշմամբ սպորտային վարպետությունը խրախուսելու համար սահմանված են ոսկյա և արծաթյա մեդալներ ու ժետոններ, որոնցով պարգևատրվում են սպորտի տարբեր ձևերի ռեկորդսմենները և շեմպիոնները:

— 22 —

Ամեն տարի ֆիզկուլտուրայի և սպորտի զարգացման վրա պետությունը, պրոֆիտու-թենական և այլ կազմակերպություններ ծախսում են միլիոնավոր ռուբլիներ: 1952 թվականի պետական բյուջեով առողջապահության և ֆիզկուլտուրայի համար նախատեսված է 22,8 միլիարդ ռուբլի:

Միայն մեր երկրում է հնարավոր այդպիսի մեծ հոգատարություն ցուցաբերել ֆիզկուլտուրայի և սպորտի զարգացման նկատմամբ:

Մեր երկրում ֆիզկուլտուրան և սպորտը խոշոր վերելք է ապրում հատկապես Համ. Կ(բ)Պ Կենտկոմի 1948 թվականի դեկտեմբերի 27-ի՝ «Մասսայական ֆիզկուլտուրայի և սպորտի հետագա զարգացման մասին» պատմական որոշումից հետո, որը խնդիր դրեց մասսայական ֆիզկուլտ-շարժման ծավալման, սպորտային վարպետության մակարդակի բարձրացման և դրա հիման վրա մոտակա տարիներին սովետական սպորտսմենների կողմից սպորտի կարևորագույն ձևերի գծով համաշխարհային առաջնության նվաճումը:

Այդ որոշումից հետո սովետական սպորտսմենները սպորտի հիմնական ձևերից սահ-

— 23 —

մանել են մի շարք համաշխարհային ու-
կորդներ:

Ամբողջ աշխարհին հայտնի են Մարիա
Իսակովայի, Չոյա Խոլշենիկովայի, Ռիմա
Ժուկովայի, Գրիգորի Նովակի, Կուտցենիցի,
Չուկարինի և ուրիշ շատ սպորտսմենների ա-
նուններ, որոնք մի շարք անգամ հաղթանակ
են տարել միջազգային հանդիպումների ժա-
մանակ:

Սովետական սպորտսմենները միայն Բու-
դապեշտում կայացած միջազգային ուսանո-
ղական խաղերի ժամանակ 134 ոսկյա մե-
դալից շահեցին 115-ը: Վերջին մի շարք մըր-
ցումների ժամանակ Սովետական Միության
սպորտային պատիվը բարձր պահեցին բա-
կետբոլի և վոլեյբոլի հավաքական թիմերը:

Հուլիսի 19-ից մինչև օգոստոսի 3-ը Հել-
սինկիում անց են կացվում միջազգային
15-րդ օլիմպիական խաղերը, սպորտի 17
ձևերից, որին մասնակցում են նաև Սովետա-
կան Միության հավաքական թիմերը:

Մասսայական ֆիզկուլտուրայի ծավալման
գործում աչքի ընկնող հաջողությունների են
հասել նաև մեր ուսպուրիկայի ֆիզկուլտ
կազմակերպությունները:

1948 թվականին ուսպուրիկայում ֆիզ-

— 24 —

կուլտ կոլեկտիվների թիվը հասնում էր 780-ի,
որոնցում ընդգրկված էին 39.417 ֆիզկուլ-
տուրնիկներ, 1952 թվականին ֆիզկուլտ կո-
լեկտիվների թիվը հասել է ավելի քան
2.226-ի, որոնցում ընդգրկված են 150 հա-
վարից ավելի ֆիզկուլտուրնիկներ:

Ուսպուրիկայում գործում են պրոֆմիու-
թենական 15 կամավոր սպորտ ընկերու-
թյուններ, որոնցում ընդգրկված են 42.500
ֆիզկուլտուրնիկներ:

Գյուտական երիտասարդության մեջ մեծ
աշխուժություն առաջացավ «Կոլտնտեսա-
կան» գյուղական կամավոր սպորտ ընկերու-
թյան ստեղծումից հետո, որի շարքերում ար-
դեն ընդգրկված են 40.000 ֆիզկուլտուրնիկ-
ներ: «Կոլտնտեսական» կամավոր սպորտ ըն-
կերության ստեղծումը պարտիայի կողմից
ֆիզկուլտուրայի և սպորտի զարգացման
նկատմամբ մեծ հոգատարության մի վառ
առաջուկ է:

Ֆիզկուլտուրայի մասսայականության հետ
միասին աճել է նաև սպորտային վարպետու-
թյունը:

1950 թվականի համեմատությամբ մոտ 10
հազարով ավելաոճ է սպորտսմեն կարգա-
յինների թիվը: Ավելի քան 10 տարվա ըն-

— 25 —

թացքում, մինչև 1950 թվականը, սպորտի տարբեր ձևերից սպորտի վարպետի նորման լրացրել և սպորտի վարպետի կոչում են ստացել ընդամենը 23 հոգի, իսկ 1951 թվականին և 1952 թվականի 6 ամիսների ընթացքում սպորտի վարպետի կոչում են ստացել 25 երիտասարդ սպորտսմեններ:

Ռեսպուբլիկայի հավաքական թիմերը ավելի ու ավելի են բարելավում իրենց տեղերը համամիութենական մրցումներում:

Վերջին մի շարք մրցումներում նշանակալից հաջողություն ձեռք բերին մեր ռեսպուբլիկայի մարմնամարզիկները, հեծանվորդները, գյուղական ուժեղները, բռնցքամարտիկները և այլն:

1951 թվականին անց է կացված ավելի քան 190 ռեսպուբլիկական սպորտ միջոցառում, որոնց մասնակցել են ավելի քան 31 հազար սպորտսմեն: Այս տարի արդեն անց է կացված 103 միջոցառում, որոնց մասնակցել են ավելի քան 18 հազար սպորտսմեն:

1951 թվականին սպորտի տարբեր ձևերից սահմանվեցին 127 նոր ռեկորդ: Այս տարվա 6 ամսում արդեն սահմանվել են 102 ռեկորդ, ընդ որում թեթև ատլետիկայից 56

— 26 —

ռեկորդ, լողից՝ 35, հեծանվային սպորտից՝ 4, ծանր ատլետիկայից՝ 3 ռեկորդ և այլն:

Այս տարի երիտասարդ թեթև ատլետները հասել են նոր հաջողության: Այսպես օրինակ՝ Հոկտեմբերյանի շրջանից թեթև ատլետ Գառնիկ Նղիազարյանը տաս հազար մետր վազքի գծով հասավ սպորտսմեն Ստրոմիլովի կողմից 1947 թ. սահմանված ռեկորդին: Երիտասարդ սպորտսմեն Վալոդյա Հովսեփյանը գնդի հրումից և սկավառակի նետումից սահմանեց ռեսպուբլիկական նոր ռեկորդներ, որոնք 1943 թվականից սկսած պատկանում էին սպորտի վարպետ Սերգո Համբարձումյանին:

Ռեսպուբլիկայի անվանի սպորտսմենները՝ մարմնամարզության գծով 1952 թվականի բացարձակ չեմպիոն Հրանտ Շահինյանը, ֆիզիկոստ ինստիտուտի ուսանող, 1951 թվականի ՊԱՊ բազմամրցման միության չեմպիոն Նովիկով Իգորը, բռնցքամարտիկ Նուգիբարյանը, ըմբիշ Ռուբիկ Վարդանյանը Սովետական Միության հավաքական թիմերի կազմում մասնակցում են օլիմպիական խաղերին և փայլուն հաջողություններ ունեն:

Մեր երկրում ֆիզիկական դաստիարակության հիմքը հանդիսանում է «Պատրաստ

— 27 —

աշխատանքի և պաշտպանության» կոմպլեքսը: Այդ կոմպլեքսի վրա է կառուցված սովետական երիտասարդության ֆիզիկական դաստիարակության գործը:

Վերջին ժամանակներս զգալի կերպով բարելավվել է «ՊԱՊ» կրճառնշանակիրների պատրաստման գործը: Նորմաների հանձնումը հաջող է ընթանում երեւանում, Լենինականում և Ստեփանավանի, Արտաշատի ու այլ շրջանների շատ ֆիզկուլտ կոլեկտիվներում:

«ՊԱՊ» կրճառնշանակիրների պատրաստման գործին մեծ չափով օգնում են կառուցվող սպորտալին բազաները: Այդ ուղղությանը զգալի աշխատանք է կատարվում հատկապես դպրոցներում: Միայն 1951 թվականին դպրոցներում պատրաստված են ավելի քան 22 հազար կրճառնշանակիրներ:

Բոլշեկիների պատիան սովետական մարդկանց սովորեցնում է չգողգանայ ձեռք բերած հաջողություններով, քննադատաբար նայել անցած ճանապարհին, համարձակորեն բացահայտել թերությունները և վճռական միջոցներ ձեռք առնել դրանք վերացնելու համար:

Ֆիզկուլտուրայի և սպորտի աշխատանք-

— 28 —

ների հետագա բարելավման համար անհրաժեշտ է ավելի համառորեն պայքար մղել ֆիզկուլտուրայի մասսայականության համար, ֆիզկուլտուրայի նոր կոլեկտիվներ ստեղծելու համար:

Անհրաժեշտ է լայն պայքար մղել սպորտալին վարպետության բարձրացման համար, որն անհնարին է առանց ֆիզկուլտուրայի կոլեկտիվների ամրապնդման և սպորտալին սեկցիաներում ուսումնասպորտալին աշխատանքների որակի բարձրացման:

Լեկցիաների, զրույցների միջոցով երիտասարդ սպորտսմեններին պետք է բացատրել ամբողջ տարին սպորտով պարապելու անհրաժեշտությունը:

Բոլոր ֆիզկուլտուրային կազմակերպությունները՝ սկսած շրջանային կոմիտեներից մինչև ներքին կոլեկտիվները, պետք է աշխատեն պլանային կարգով, որը հնարավորություն կտա կատարել ֆիզկուլտուրայի և սպորտի զարգացման պետական պլանը և 1952 թվականը դարձնել ֆիզկուլտուրայի և սպորտի աշխատանքների բարելավման նոր վերելքի տարի: Այս խնդիրների մասին ազիտատորները պետք է սիստեմատիկաբար

— 29 —

զրույցներ անցկացնեն և օգնեն մասսայական ֆիզկուլտուրայի ծավալմանը:

Այս տարի Ֆիզկուլտուրնիկի համամիութենական օրը նշվեց սովետական ժողովրդի քաղաքական և արտադրական հաջողությունների նոր վերելքի պայմաններում: Սովետական հերոս, ստեղծագործ ժողովուրդը նորանոր հաղթանակներ է ձեռք բերում կոմունիզմի կառուցման և խաղաղության համար մրդվող պայքարում:

Ֆիզիկական կուլտուրան, որպես սոցիալիստական կուլտուրայի մի մասը, հանդիսանում է կոմունիզմի կառուցման կարևոր միջոցներից մեկը:

Բոլոր ֆիզկուլտ կազմակերպությունների մարտական խնդիրն է՝ հասնել նոր հաջողությունների ֆիզկուլտուրայի շարժման բնագավառում՝ ի փառս մեր փառապանծ Հայրենիքի:

2. ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ

(Ֆիզկուլտուրայի և սպորտի գործերի
ռեսպուբլիկական կոմիտեի նախագահ)

ԱԳԻՏԱՑԻՈՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՓՈՐՁԻՑ

ԱԳԻՏԱՑԻԱՆ ԿՈՄԲԱՅՆԻ ԱԳՐԵԳԱՏՈՒՄ

Հոկտեմբերյանի շրջանի Հոկտեմբեր գյուղի կենտրոնի անվան կոլտնտեսության դաշտերում սկսվել է հացահատիկային կուլտուրաների մասսայական բերքահավաքը, որին մասնակցում են հարյուրավոր կոլտնտեսականներ ու կոլտնտեսուհիներ: Բերքահավաքին մասնակցում է նաև հենակետային ցուցադրական մեքենա-տրակտորային կայանի երիտասարդ կոմբայնավար Սիմոն Մխսյանի կոմբայնի ագրեգատի անձնակազմը:

Բերքահավաքի առաջին օրը կոմբայնի ագրեգատը հանդիպեց որոշ խոչընդոտների: Կոմբայնավար Մխսյանը աշխատանքի փորձ չունենալու պատճառով չկարողացավ հաղթահարել խոչընդոտները, որի հետևանքով արտադրական նորման թերակատարեց: Նա փաստորեն օգնության խիստ կարիք էր զգում: Այդ օգնությունը նրան ամենից առաջ ցույց տվեց ագիտատոր մեխանիկ Հենրիկ Գրիգորյանը: Ագիտատորը խորը կերպով ուսումնասիրեց ագրեգատի ետ մնալու պատ-

ձառները: Պարզվեց, որ բերքահավաքի առաջին օրը կոմբայնավարը ժամային գրաֆիկ չէր կազմել, խախտել էր մեքենաների տեխնիկական խնամքի կանոնները, իսկ մյուս կողմից թույլ էր կոլտնտեսության դաշտավարական բրիգադայի սպասարկումը, մանավանդ դաշտի նախապատրաստման գործում:

Ընդմիջման ժամին ագիտատոր Գրիգորյանը կոմբայնի ագրեգատում աշխատող կոլտնտեսականներին, կոլտնտեսուհիներին, մեխանիզատորներին հավաքեց կոմբայնի մոտ և դաշտում անցկացրեց իր առաջին զրույցը: Նա վաղօրոք ուսումնասիրելով հարևան Նալբանդյանի մեքենա-տրակտորային կայանի առաջավոր կոմբայնավար Ա. Սիմոնյանի աշխատանքի փորձը, իր զրույցը նվիրեց հենց այդ փորձի մասսայականացմանը:

— Ինչպես դուք տեսնում եք, — զրույցի ժամանակ ասաց ագիտատորը, — սկսվել է մասսայական բերքահավաքը, որի հաջող անցկացումը խոշոր նշանակություն ունի: Բերքը արագ և անկորուստ հավաքելու միջոցով կոլտնտեսությունը հնարավորություն կունենա պատվով կատարելու իր առաջին պատվիրանը՝ հացամթերումների պլանը,

— 32 —

ժամանակին կառանձնացնի սերմացուն, ապահովագրական, փոխօգնության ու հանրային մյուս ֆոնդերը և անհրաժեշտ քանակությամբ հացահատիկ կամբարի կոլտնտեսականներին աշխօրերի դիմաց բաշխելու համար: Այս բոլորը կգան նպաստելու խաղաղասեր Սովետական պետության է՛լ ավելի հզորացմանը, կոլտնտեսության հետագա զարգացմանը, կոլտնտեսականների կենսամակարդակի բարձրագմանը: Հացահատիկը մեր երկրի հառստությունն է և այն պետք է հավաքվի ամենայն խնամքով:

— Բայց, — ասաց ագիտատորը, — ձեր կոմբայնի ագրեգատը բերքահավաքի առաջին օրը իր խնդիրը չկատարեց, և եթե այդպես շարունակվի, բերքահավաքը կձուլվի ու բերքի մեծ կորուստ կլինի: Այնինչ մենք բոլոր պալմաններն ունենք բերքը արագ և անկորուստ հավաքելու համար:

— Բերքահավաքը բարձր կազմակերպվածությամբ անցկացնելու համար, — շարունակեց իր գրուլոտ առիտատորը, — անհրաժեշտ է, որ մեր մեխանիզատորները հարստացնեն իրենց տեխնիկական գիտելիքները, ուսումնասիրեն և ներդրեն աշխատանքի առաջափոր ձևերն ու մեթոդները: Այս տեսակետից

— 33 —

շատ լավ կլինի, որ ընկ. Մխայանն ընդօրինակի հարեւան Նալբանդյանի մեքենա-տրակ-տորային կայանի կոմբայնավար Արարատ Սիմոնյանի փորձը, որում ուսանելի շատ բան կա: Այսպես, ընկ. Սիմոնյանն աշխատում է ժամային գրաֆիկայով, մեքենաները լավ է խնամում և հատուկ ուշադրություն է դարձնում դաշտերը հնձի համար նախապատրաստելու վրա: Այս գործում նրան օգնում են կոլտնտեսության դաշտավարական բրիգադաների աշխատողները, որոնք հարթում են թմբերը, դաշտի եզրերին 3—4 մետր լայնությամբ ճանապարհ են բացում, կլորացնում են դաշտի ծայրերը, որի շնորհիվ կոմբայնը շրջադարձերը կատարում է սահուն և ամեն մի շրջադարձի դեպքում տնտեսում է ժամանակը:

Սիմոնյանը և կոմբայնի ագրեգատի մյուս մեխանիզատորները հաշվի են առնում խոնավությունը: Սովորաբար առավոտյան և ուշ երեկոյան ժամերին հացաբույսերը խոնավ են լինում: Այդ ժամանակ նրանք տրակտորն աշխատեցնում են առաջին արագությամբ, իսկ մյուս, սակավ խոնավ ժամերին՝ երկրորդ և երրորդ արագությամբ: Երեք ժամ անընդհատ աշխատելուց հետո նրանք կես

— 34 —

ժամ կանգ են առնում՝ մեքենաներին տեխնիկական խնամք տալու համար:

Մեքենաներին լավ տեխնիկական խնամք տալու համար կոմբայնի ագրեգատի անձնակազմի մեջ կատարվել է աշխատանքի բաժանում, և ամեն մեկը պարզ ու որոշակի գիտե իր պարտականությունը: Այսպես, կոմբայնավարն ստուգում է շարժիչը, թմբուկը և կալսիչի գլխավոր հանգույցները, նրա օգնականը՝ կոմբայնի ընթացքի մասը, իսկ տրակտորիստը մաքրում է տրակտորը և ստուգում նրա աշխատանքը:

Ընկ. Սիմոնյանը կոմբայնի վրա հարմարեցրել է գեներատոր և լապտերներ, որով էլեկտրական լուսավորություն է ստանում: Դա նրան հնարավորություն է տալիս հունձ կատարելու նաև գիշերները, իսկ այդ, իհարկե, արագացնում է բերքահավաքը: Այս ձևով աշխատելով՝ նա օրական հնձում է 14—15 հեկտար տարածություն և կոլտնտեսության շտեմարանն է հանձնում 30 տոննա հացահատիկ:

Ագիտատորի զրույցից հետո կոմբայնի ագրեգատի մեխանիզատորները մտան սոցիալիստական մրցության մեջ և պարտավորվեցին հնձի օրվա պլանը կատարել 120 տոկոսով: Այս բանին հասնելու համար նրանք

— 35 —

բարեկամեցին մեքենաների տեխնիկական
խնամքը և սկսեցին աշխատել կոմբայնավար
Ա. Սիմոնյանի օրինակով:

Բերքահավաքի երկրորդ օրը ագիտատորը
նորից դաշտ գնաց և սկսեց մտերիմ զրույց
ունենալ մեխանիզատորների հետ:

— Ինչպե՞ս է ընթանում հունձը, պլանը
կատարվո՞ւմ է, թե ոչ, — դիմելով կոմբայ-
նավար Մխսյանին հարցրեց ագիտատորը:

— Այսօր 3 հեկտար ավելի հունձ ենք կա-
տարել քան երեկ: Բայց դա քիչ է և չի ապա-
հովում սոցիալիստական մրցությամբ մեր
ստանձնած պարտավորության կատարու-
մը, — պատասխանեց Մխսյանը:

— Դրա համար էլ պետք է լարեք ձեր բո-
լոր ուժերը, — ասաց ագիտատորը և ձեռնա-
մուխ եղավ իլյիշովկայի լույս ընծայմանը:
Դրա համար արդեն որոշ նյութեր կային:
Սհա դրանցից՝ «Կաղամակերուել կոմբայնի
գիշերալին աշխատանք», «Մեխանիզատոր-
ներու մրցության մեջ մտան» և արև: Իլյի-
շովկան գրվեց կարճ ժամանակում և ամ-
րացվեց դաշտալին տնակի ատտին: Իլյիշով-
կայում ցույց էր տրված, թե ինչպես կոմ-
բայնի ագրեռատի անձնակազմը մրցության
մեջ մտնելով՝ լուրջ պարտավորություն է ըս-
տանձնել: Բայց ստանձնած պարտավորու-

— 36 —

թյունների կատարման համար դեռ պա-
հանջված չափով աշխատանք չի կատար-
վում և գիշերային հունձ չի կազմակերպ-
վում: Այդ բանի համար իլյիշովկայում ան-
վանական կարգով քննադատվել էր կոմ-
բայնավարն ու տրակտորիստը, որոնք դան-
դաղ էին արմատավորում առաջավոր կոմ-
բայնավարների փորձը:

Իլյիշովկայի քսասադատությունից հետո
Մխսյանը կոմբայնի վրա հարմարեցրեց
գեներատորն ու էլեկտրալամպերը, որով
գիշերային աշխատանքի հնարավորություն
ստեղծեց: Գործի անցան նաև կոլտնտեսու-
թյան դաշտավարական բրիգադայի կոլտն-
տեսականներն ու կոլտնտեսուհիները: Նը-
րանք սկսեցին հարթել թմբերը՝ հնարավո-
րություն ստեղծելով կոմբայնի անխափան
աշխատանքի համար:

Այս միջոցառումներից հետո կոմբայնա-
վար Մխսյանն սկսեց աշխատել նաև գի-
շերները և կատարել ու գերակատարել հըն-
ձի օրվա գրաֆիկը: Բերքահավաքի երրորդ
օրը Մխսյանը հավաքեց 11, իսկ չորրորդ
օրը՝ 12 հեկտարի բերքը, որով գերակատա-
րեց բերքահավաքի օրվա գրաֆիկը:

Օրվա թերթերը մի հրճվալի լուր բերին,
ավարտվել էր Վոլգա-Դոն նավարկելի ջը-

— 37 —

բանցքի կառուցումը և այդ առթիվ հրապարակվել էր ՍՍՌՄ Մինիստրների Սովետի որոշումը: Ազիտատոր ընկ. Հ. Գրիգորյանը որոշեց իր հերթական զրույցը նվիրել կոմունիզմի մեծ կառուցումներին: Բարձր տրամադրությամբ նա նորից գնաց իր ազիտացիայի տեղամասը:

— Մենք արդեն գերակատարում ենք հրնձի նորման,— շտպասելով ազիտատորի հարցին՝ հայտնեց կոմբայնավարը:

— Որքա՞ն էք հրնձել մեկ օրում:

— Տասներկու հեկտար,— կարճ պատասխանում է կոմբայնավարը:

— Այս օրերին այդ էլ քիչ է, ասաց ազիտատորը: Այ, ձեզ այնպիսի ուրախալի լուր եմ բերել, որ ինքներդ կհամոզվեք ձեր աշխատանքի անբավարար լինելու մեջ:

— Սովետական ստեղծագործ ժողովուրդը,— ասաց ազիտատորը,— կոմունիզմի մեծ կառուցումների գործում այսօր նշում է մի հոյակապ հաղթանակ: Ավարտվել է Վոլգա-Դոն նավարկելի ջրանցքի կառուցումը:

Կոմունիզմի նորակառույցների հերոս շինարարները կառավարության սահմանած ժամկետին կատարեցին առաջադրանքը: Վոլգա-Դոն նավարկելի ջրանցքի շինարարության աշխատանքների ավարտումով ա-

— 38 —

պահովվեց Սպիտակ, Բալթիկ և Կասպից ծովերի միացումը Ազովի ու Սև ծովերի հետ՝ մի միասնական ջրատրանսպորտային սիստեմի մեջ, և այդ հնարավորությունը տրվեց 1952 թվականին սկսելու ածուխի, վառելափայտի, ցեմենտի, հացահատիկի և այլ բեռների մասսայական փոխադրումը այդ սիստեմով:

— Վոլգա-Դոն ջրանցքը կառուցողների հերոսական աշխատանքը,— շարունակեց ազիտատորը,— մի վառ օրինակ է մեզ համար: Մեր մեխանիզատորների խնդիրն է՝ Վոլգա-Դոն նավարկելի ջրանցքի շինարարների փայլուն օրինակով ավելի ու ավելի բարձրացնել աշխատանքի արտադրողականությունը, նոր պարտավորություններ ըստանձնել և սեղմ ժամկետում ավարտել հացահատիկի բերքահավաքը:

Լենինի շքանշանակիր Հ. Մխիթարյանի առաջարկով ագրեգատի անձնակազմը պարտավորվեց կոմբայնի օրվա հրնձի արտադրողականությունը հասցնել 13 հեկտարի:

Հաջորդ օրը կոմբայնավար Մխսյանը ագրեգատի անձնակազմի հետ միասին հավաքեց 14 հեկտարի բերք, որով և հավասարվեց առաջավոր կոմբայնավարներին:

Ա. ԴԱՂԱՆՇՅԱՆ

ԱԳԻՏԱՑԻՈՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԸ ԵՐԿԱԹՈՒՂԱՅԻՆՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆՈՒՄ

Անդրերկաթուղու Նրեանի բաժանմունքի ձեռնարկություններում, կայարաններում պարտիական և անպարտիական 335 ագիտատոր ամեն օր բովանդակալից, հետաքրքիր զրույցների միջոցով բանվորների ու ծառայողների շրջանում մասսայականացնում են բոլշևիկների պարտիայի ու Սովետական կառավարության որոշումները, սովետական հերոս ժողովրդի ձեռք բերած պատմական հաղթանակները, միջազգային դրության հարցերը, ինչպես նաև երկաթուղայինների առաջ դրված կոնկրետ խնդիրները, որոնց անթերի կատարման նպատակով ագիտատորները բոլշևիկյան ճշմարտացի խոսքի միջոցով մոբիլիզացնում են երկաթուղայինների բոլոր ուժերը:

Ագիտացիոն աշխատանքի հարուստ փորձ է կուտակել կենսականի շոգեքարշային դեպոյի պարտիական կազմակերպության ագիտկոլեկտիվը: Այս ագիտկոլեկտիվում ընդգրկված են քաղաքականապես պատրաստված, արտադրության մեջ առաջավոր 15 ընկերներ, որոնք ամեն օր իրենց բովանդակա-

— 40 —

լից զրույցներով միջոցով օգնում են բանվորներին՝ պատվով կատարելու կոլեկտիվի առջև դրված խնդիրները: Նրանք բանվորների շրջանում մասսայականացրել են անվանի հրահանգիչ-մեքենավարներ Գ. Աբաջյանի, Ա. Խաչատրյանի, ծանրաքարշային մեքենավար Հ. Նդոյանի, բրիգադիր Հ. Չափիկյանի, նորարար խառատ Ա. Սաֆարյանի և մյուս առաջավորների փորձը: Դրա շնորհիվ այժմ շատ մեքենավարներ, փականագործներ, խառատներ և ուրիշ պրոֆեսիայի տեր մարդիկ աշխատում են առաջավորների օրինակով և ապահովում առաջադրանքների անթերի և բարձր որակով կատարումը:

Այս ագիտկոլեկտիվի անդամ ստախանովական Ս. Ժամկոչյանը 10 տարի է, ինչ դեպոյի մեխանիկական ցեխի ագիտատորն է: Այդ ժամանակամիջոցում նա իր բոլոր գիտելիքները, ուժն ու եռանդը գործադրել է բանվորների արտադրական ակտիվությունը բարձրացնելու, ցեխի աշխատանքը բարելավելու, ստացված պատվերները ժամկետից շուտ և բարձր որակով կատարելու համար:

Ընկ. Ժամկոչյանը իր ամենօրյա ագիտացիոն զրույցները կապում է ցեխի առաջ

— 41 —

կանգնած խնդիրների հետ և օգնում կուեկ-
տիվին արմատավորելու առաջավորների
փորձը: Հաճախ նա ագիտացիոն զրույցների
ընթացքում հանդես է բերում արտադրու-
թյան առաջավորներին, որոնք պարզ ու
հասկանալի լեզվով, կոնկրետ օրինակներով
պատմում են իրենց հարուստ փորձի մա-
սին: Այսպես. վերջերս մի ագիտացիոն զը-
րույցի ժամանակ ցեխի ստախանովական-
ներ Ա. Սաֆարյանը, Ս. Մանվելյանը և Ս.
Ղազարյանը պատմեցին, թե իրենք ինչպես
են ռացիոնալ կերպով օգտագործում բան-
վորական օրվա 480 րոպեն և կատարում
երկու, նույնիսկ ավելի արտադրական նոր-
մա: Այդ զրույցը տվեց լավ արդյունքներ:
Մեխանիկական ցեխի բանվորներ Վ. Բաղ-
դասարյանը, Է. Գալստյանը և մյուսները
ընդօրինակելով առաջավոր ստախանովա-
կանների աշխատանքի փորձը՝ սկսեցին
պլանները կատարել 180—200 տոկոսով:
Նույնպիսի արդյունքների հասան նաև փա-
կանագործներ Ն. Պրիմյանը, Կ. Արարյանը,
խառատ Ս. Մանուկյանը և ուրիշներ:

Առաջավորների փորձը լայնորեն արմա-
տավորելու շնորհիվ ցեխի կուեկտիվը վե-
րացրեց խոտանի դեպքերը, տնտեսեց բա-
վականին նյութերի բարձրացրեց արտա-

— 42 —

զրույցյան կուլտուրան և անցած վեց ամսում
կատարեց 8 ամսվա առաջադրանք:

Երևանի կայարանը վատ էր աշխատում:
Այստեղ բեռնման ու բեռնաթափման առա-
ջադրանքները թերակատարվում էին, վա-
զոնների պարապուրդի ժամերը բարձր էին:
Այս հիմնականում բացատրվում էր նրանով,
որ կայարանի հերթափոխություններում աշ-
խատանքը վատ էր կազմակերպված, կար-
գապահությունը չէր գտնվում իր արժանի
բարձրության վրա, չէր բարձրացված յուրա-
քանչյուր աշխատողի պատասխանատու-
թյունը՝ գնացքների անվտանգ երթևեկու-
թյունն ապահովելու գործում:

Պարտիական կազմակերպության բյուրոն
և նրա քարտուղար ընկ. Պ. Ղազարյանը խո-
րր կերպով ուսումնասիրեցին կայարանի
վատ աշխատանքի պատճառները և ձեռնա-
մուխ եղան թերությունների վերացմանը:
Պարտիական բյուրոն ցեխերում, ցեխային
ու գիշերային հերթափոխություններում ու-
ժեղացրեց ագիտացիոն-մասսայական աշ-
խատանքը: Ագիտատորներն ավելի մոտ
կանգնեցին բանվորներին, նրանց համար
հետաքրքիր զրույցներ անցկացրին մեր երկ-
րի վիթխարի նվաճումների, կոմունիզմի մեծ

— 43 —

կառուցումների, խաղաղության ամրապնդման համար սովետական ժողովրդի մղած հետևողական պայքարի ու այլ թեմաների շուրջը: Ազիտացիայի նյութը կապելով ցեխերի և հերթափոխությունների առջև դրված խնդիրների հետ՝ ազիտատորները խոշոր չափով օգնեցին կոլեկտիվին՝ հաջող կատարելու արտադրական առաջադրանքները:

Ազիտացիոն զրույցի ժամանակ խոսելով կայարանի աշխատանքներում տեղ գտած թերությունների մասին՝ ազիտատորներ Ս. Հովսեփյանը, Օ. Պողոսյանը, Ե. Հովսեփյանը և ուրիշներ միաժամանակ լայն կերպով մասսայականացրին Բոյնյա կայարանի պետ, Ստալինյան մրցանակի լաուրեատ Ֆ. Մամեդովի աշխատանքի մեթոդը:

Կավ տիրապետելով կայարանի տեխնոլոգիական պրոցեսներին՝ նրանք կոնկրետ կերպով աշխատողներին ցույց տվին, թե Մամեդովի օրինակով աշխատելիս որքան օգուտ կարելի է տալ հայրենիքին:

Ազիտատորների պահանջով կայարանի մեթոդ բյուրոն Մամեդովի մեթոդի ներդրման համար անհրաժեշտ միջոցառումներ մշակեց: Հերթափոխության յուրաքանչյուր հրամանատար զբաղվեց աշխատանքի կազմա-

— 44 —

կերպման, հերթափոխությունների աշխատանքի պլանավորման հարցերով:

Բոլշևիկյան ազիտացիայի կազմակերպման միջոցով Երևանի կայարանը օրեցօր, ամսեամիս սկսեց կատարել ու գերազատարել առաջադրանքները: Հունիս ամսին կայարանի կոլեկտիվը բեռնման պլանը կատարեց 125 տոկոսով:

Սպիտակի կայարանը դարձել է Երևանի բաժանմունքի առաջավոր կայարանը: Այստեղ սիստեմատիկ կերպով կատարվում են պետական առաջադրանքները և կոլեկտիվի ձեռքում է գտնվում բաժանմունքի Փոխանցիկ դրոշը: Որպեսզի կայարանի կոլեկտիվը ձեռք բերած հաջողություններով հասնեցնեց, ազիտատորները իրենց ամենօրյա զրույցներով բանվորներին ոգեշնչում են նորանոր հաջողությունների հասնելու: Նրանք նշում են, որ սոցիալիստական մրցության ծավալման շնորհիվ կայարանի կոլեկտիվը 1951 թվականի բեռների փոխադրումների պլանը կատարել է մեկ ու կես ամիս շուտ, գերազատարվել են նաև տեխնիկա-տնտեսական մյուս ցուցանիշները: Սակայն այդ դեռ բավարար համարել չի կարելի, որովհետև կոլեկտիվը շատ աննշան

— 45 —

աշխատանք է վատաւել վայարանի բարեկարգման և ուղեւորների կուլտուրական սպասարկման ուղղութեամբ: Ահա թե ինչու ագիտատորները կուեկտիվին կոչ արին մըր-ցություն ծավալել և հասնել այն բանին, որ կայարանը բաժանմունքում դառնա ամենաբարեկարգ և կուլտուրական կայարանը:

Կուեկտիվը հավանություն տվեց ագիտատորների խելացի առաջարկութեանը և սոցիալիստական մրցություն ծավալեց կայարանը բարեկարգելու համար: Ընթացիկ տարվա անցած ամիսների ընթացքում կայարանի և գծի ցեխերի աշխատողների սեփական նախաձեռնութեամբ ու ներքին միջոցներով կառուցեցին սլաքային նոր տրնակներ, ծաղկազարդեցին կայարանի շրջակայքը, կառամատույցը, նորոգեցին ուղեւորների սպասման դահլիճը և ուղեւորների համար ստեղծեցին անհրաժեշտ պայմաններ:

Սպիտակցիների օրինակին հետեցին Շահալի, Ղալթախչի, Հոկտեմբերյան, Էջմիածին և ուրիշ կայարանների երկաթուղայիններ, որոնք այս տարի խոշոր աշխատանք կատարեցին իրենց կայարանների բարեկարգման ուղղութեամբ:

Բաժանմունքի քաղբաժինը զգալի աշխատանք է կատարում հատկապես դաշտային

— 46 —

կայարանների աշխատողների, միայնակ բանվորների շրջանում ագիտացիոն-մասսայական աշխատանքի գաղափարական բովանդակութունը բարձրացնելու ուղղութեամբ: Կազմակերպված ագիտացիոն բրիգադաների միջոցով քաղաքական և տնտեսական միշարք հարցերի շուրջը զրույցներ են անցկացվել միայնակ երկաթուղայինների ու դաշտային կայարանների աշխատողների համար: Բաժանմունքի շատ կայարաններում ստեղծված են ագիտպունկտեր, որոնք ապահովված են թերթերով, ամսագրերով, քաղաքական, տեխնիկական ու գեղարվեստական գրականութեամբ: Միայն Հոկտեմբեր կայարանի ագիտպունկտում կան 600 կտոր քաղաքական ու գեղարվեստական գրքեր, որոնցից օգտվում են ոչ միայն երկաթուղայինները, այլև դպրոցականները և կայարանին մոտ ապրող շրջանի աշխատավորները:

Ագիտացիոն-մասսայական աշխատանքը լավ է կազմակերպված նաև Անի, Արթիկ, Մասիս, Նալբանդ, Մայիսյան կայարաններում, Սանահինի շոգեքարշային դեպոյում և այլ ձեռնարկութուններում:

Սակայն չի կարելի ասել, թե ամենուրեք պարտիական կազմակերպութունները իրա-

— 47 —

կան ղեկավարութիւնն են ցուց տալիս ա-
գիտկուեկտիվներին, գործի են դնում ագի-
տացիոն-մասսայական աշխատանքի բոլոր
ձեերը՝ առաջադրված խնդիրները հաջողու-
թյամբ լուծելու համար: Այսպէս, Կիրովա-
կանի, Թումանյանի, Ալավերդու, Երեւանի
շոգեքարշային դեպոնների, բաժանմունքի շի-
նարարական բաժնի և մի շարք ձեռնարկու-
թիւնների ու կայարանների ագիտատորները
մինչև օրս էլ վատ են աշխատում:

Բոլշեիկները պարտիան, ընկեր Ստալինը
մեզ սովորեցնում են, որ որքան բարձր լինի
աշխատավորների սոցիալիստական գիտակ-
ցութիւնը, այնքան ավելի արդյունավետ
կլինի նրանց աշխատանքը, այնքան ավելի
հաջողությամբ կկատարվեն մեր երկրի ժո-
ղովրդական տնտեսութեան պլանները: Ու-
տի բաժանմունքի ագիտկուեկտիվների խըն-
դիրն է՝ ավելի լայն ծավալել քաղաքական-
մասսայական աշխատանքը, գործի դնել
բոլշեիկյան ագիտացիայի բոլոր ձեերը՝ ռե-
պուբլիկայի երկաթուղայինների առջև դր-
ված տնտեսական և քաղաքական խնդիրները
հաջողությամբ կատարելու համար:

Ա. ԹԻՐԱՅՅԱՆ

Անդրեկաթուղու Երեւանի բաժանմունքի
գաղթածնի պետ

ԳԻՆԸ 50 ԿՈՊ.

Отдел Пропаганды и агитации ЦК КП (б)
Армении
БЛОКНОТ АГИТАТОРА

№ 14

1952 г.

ՎՖ 05684

Պատվեր № 653

Տիրաժ 9250

Հայպոլիգրաֆհրատի II տպարան, Երևան,
Կոմունյանցի թ. № 8